

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ΚΓΠ μετά το 2020»

(2017/C 342/02)

Εισηγητής: ο κ. Guillaume Cros (FR/PES), αντιπρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου της Οξιτανίας

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συνδέσει την Επιτροπή των Περιφερειών με τη διαδικασία διερεύνησης των προοπτικών σχετικά με την ΚΓΠ μετά το 2020· σημειώνει δε ότι η γεωργία, τα τρόφιμα και οι αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις, οι οποίες καθιστούν απαραίτητη τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ·
2. τονίζει ότι η ΚΓΠ διαδραμάτισε και πρέπει να εξακολουθήσει να διαδραματίζει ουσιώδη ρόλο στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση· οι στόχοι που ορίζονται στο άρθρο 39 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένουν σε πλήρη ισχύ στο πλαίσιο της τρέχουσας διαδικασίας αναθεώρησης·
3. επισημαίνει ότι ο αγροτικός τομέας αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο βιομηχανικό κλάδο στην ΕΕ όσον αφορά την απασχόληση, καθώς απασχολεί 22 εκατομμύρια γεωργούς και άλλα 44 εκατομμύρια στην υπόλοιπη αγροδιατροφική αλυσίδα, που παρέχουν σε πάνω από 500 εκατομμύρια Ευρωπαίους υψηλότερης ποιότητας τρόφιμα σε προσιτές τιμές. Η σημασία της γεωργίας στην απασχόληση είναι ακόμα μεγαλύτερη, εάν ληφθούν υπόψη η παραγωγή, η επιδιόρθωση και η εμπορία των γεωργικών μηχανημάτων, καθώς και η παραγωγή και η εμπορία των γεωργικών εισροών·
4. απευθύνει έκκληση ώστε η ΚΓΠ να καταστεί μια πολιτική γεωργίας *δίκαιη, βιώσιμη, αλληλέγγυα και ποιοτική* στην υπηρεσία των αγροτών, των επιμέρους περιοχών, των καταναλωτών και των πολιτών· εκτιμά ότι μόνο μια ισχυρή και κοινή ευρωπαϊκή πολιτική γεωργίας και τροφίμων μπορεί να εξασφαλίσει την ευρωπαϊκή επισιτιστική ασφάλεια και δυναμικές αγροτικές περιοχές·
5. επισημαίνει ότι οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι είναι οι πρωταγωνιστές και οι κύριοι αποδέκτες της ΚΓΠ. Χωρίς αυτούς δεν είναι εφικτή η εφαρμογή μέτρων για την επίτευξη των επιθυμητών στόχων. Η ΚΓΠ πρέπει να έχει επίγνωση του ρόλου της και του αντικτύπου της, ιδίως ως προς την ανάγκη οικονομικής βιωσιμότητας των γεωργικών και των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, έτσι ώστε να αποτελούν μέσο αξιοπρεπούς διαβίωσης και διατήρησης μιας ζωντανής υπαίθρου με επαρκές επίπεδο απασχόλησης·
6. κατά τη χάραξη της μελλοντικής ΚΓΠ πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι ευρωπαίοι καταναλωτές. Η ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα οφέλη της ΚΓΠ, η ασφάλεια των τροφίμων και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν προκλήσεις που συμμερίζονται οι ευρωπαίοι καταναλωτές·
7. πιστεύει ότι, για να καταστεί ελκυστικό επάγγελμα η γεωργία και να εξασφαλιστεί ασφαλής και ποιοτική ευρωπαϊκή γεωργία, οι ρυθμισμένες αγορές θα επέτρεπαν την καλύτερη αμοιβή των γεωργών, με προσφυγή σε δημόσια και ιδιωτικά διαχειριστικά μέτρα και εργαλεία, που θα σταθεροποιούν τις γεωργικές τιμές και θα εμποδίζουν τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές· ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η θέση των γεωργών σε σχέση με τους άλλους παράγοντες του κλάδου·
8. αναγνωρίζει ότι η οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική, εδαφική και διεθνής νομιμότητα της ΚΓΠ καθορίζει την επιβίωσή της. Η ευρωπαϊκή γεωργία έχει σημαντικά χαρακτηριστικά τα οποία αποτελούν τη βάση της ανταγωνιστικότητάς της. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι η ικανότητα καινοτομίας, η ισχυρή υλικοτεχνική υποστήριξη και οι υποδομές, η μεγάλη ποικιλομορφία, ο σημαντικός φυσικός και πολιτιστικός πλούτος των γεωργικών περιοχών, η ύπαρξη πολλών οικογενειακών επιχειρήσεων και το ιδιαίτερα ανεπτυγμένο επιχειρηματικό πνεύμα καθώς και τα προϊόντα που παράγονται βάσει αυστηρών περιβαλλοντικών και υγειονομικών κανόνων. Όλα αυτά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά προσφέρουν δυνατότητες τις οποίες και πρέπει να αξιοποιήσουμε με μια καλύτερα προσανατολισμένη ΚΓΠ, προκειμένου να ενισχύσουμε περαιτέρω τη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές·
9. είναι πεπεισμένη ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη, αφενός, να μεταρρυθμιστεί η ΚΓΠ, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις προσδοκίες των πολιτών και, αφετέρου, να νομιμοποιηθεί ο προϋπολογισμός της σε ένα πλαίσιο όπου, σε συνθήκες σταθερών δημοσιονομικών πόρων, τούτος αποτελεί αντικείμενο βλέψεων·
10. είναι πεπεισμένη ότι η επιτυχία της ΚΓΠ βασίζεται στην ενότητα και ότι στο μέλλον δεν θα πρέπει να στραφεί προς την επανεθνικοποίηση, με την ελπίδα ενίσχυσης των περιφερειών σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας· διατηρώντας τον χαρακτήρα της κοινής πολιτικής, η ΚΓΠ οφείλει να διαθέτει ευελιξία, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες γεωργικές πραγματικότητες, ιδίως εκείνες των μεσογειακών και των άκρως απόκεντρων περιοχών·

11. εφιστά την προσοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για τα τοπικά τρόφιμα, για τα τρόφιμα που είναι ποιοτικά, προσιτά από πλευράς τιμής και πληρούν τα πρότυπα καλής διαβίωσης των ζώων, τα οποία προσφέρουν επίσης υψηλή περιβαλλοντική, καθώς και κοινωνική αξία, και δημιουργούν, συγχρόνως, θέσεις εργασίας και προστιθέμενη αξία. Αυτή η εξέλιξη αποτυπώνεται επίσης στην αύξηση της ζήτησης·
12. είναι της άποψης ότι η ιχνηλασιμότητα των μεθόδων παραγωγής τροφίμων αποτελεί εχέγγυο ασφάλειας για τους καταναλωτές και τους παραγωγούς και πρέπει να ενισχυθεί και να στηριχθεί·
13. επισημαίνει ότι η έλλειψη οικονομικής ελκυστικότητας των αγροτικών επαγγελμάτων, σε πολλούς τομείς και υποτομείς παραγωγής, επιδεινώνει το ήδη σοβαρό πρόβλημα της πυραμίδας ηλικιών, που κάθε άλλο παρά ευνοεί την ανανέωση των εκμεταλλεύσεων⁽¹⁾· θεωρεί ότι η έλλειψη νέων που να αφοσιώνονται στη γεωργία αποτελεί απειλή για τη διατήρηση της οικογενειακής γεωργίας στην Ευρώπη και τη ζωτικότητα των αγροτικών περιοχών· κρίνει ιδιαίτερα σημαντική την εφαρμογή μέτρων στήριξης ώστε να εισέλθουν νέοι γεωργοί στον τομέα·
14. επισημαίνει ότι η ΚΓΠ, παρά τον σημαντικό προϋπολογισμό, συνοδεύεται από μεγάλη μείωση της απασχόλησης στον γεωργικό τομέα (ο αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην ΕΕ μειώθηκε κατά 20 % από το 2007 έως το 2013)· διαπιστώνει δε ότι ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ μειώθηκε ποσοστιαία κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια, από το 75 % στο 40 % του προϋπολογισμού της ΕΕ·
15. υπενθυμίζει ότι η γεωργική παραγωγή πρέπει να προωθείται από την ΚΓΠ, όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη, παρέχοντας τα μέσα στους γεωργούς να αντλούν το εισόδημά τους ουσιαστικά από την αγορά, σε τιμή που να είναι λογική και δικαιολογημένη για τους Ευρωπαίους πολίτες και καταναλωτές· τονίζει ότι πολλές μελέτες έχουν καταδείξει ότι η ΚΓΠ έχει συμβάλει στη συγκέντρωση της γεωργικής παραγωγής σε ορισμένες περιοχές εις βάρος άλλων, σε αντίφαση με τον ευρωπαϊκό στόχο για την εδαφική συνοχή·
16. φρονεί ότι η ΚΓΠ οφείλει να αντικατοπτρίζει τις διάφορες γεωργικές και κλιματικές πραγματικότητες της Ευρώπης, ιδίως αυτές των μειονεκτικών περιοχών, όπως για παράδειγμα η γεωργία σε λοφώδεις λειμώνες, η γεωργία στις ορεινές περιοχές, της μεσογειακής λεκάνης, στις αρκτικές περιοχές και στις άκρως απόκεντρες περιοχές· η ΚΓΠ οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις λειτουργίες τους για την προστασία του εδάφους και τη διαφύλαξη των γαιών, τη στήριξη για τη διατήρηση των αγροτικών κοινοτήτων και των πολιτισμικών αξιών τους, καθώς και τον ρόλο τους στη διατήρηση ενός ενεργού κοινωνικού συστήματος στις περιφέρειες·
17. υπενθυμίζει ότι, παρά τις προειδοποιήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου της ΕΕ, η κατανομή της δημόσιας στήριξης παραμένει πολύ άνιση μεταξύ εκμεταλλεύσεων και μεταξύ των κρατών μελών· σημειώνει ότι η κατανομή των άμεσων ενισχύσεων με βάση την επιφάνεια οδήγησε σε μια υψηλή συγκέντρωση της γεωργικής γης και των άμεσων ενισχύσεων, ενώ θα έπρεπε να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη η ποικιλομορφία των γεωργικών μοντέλων, το επίπεδο εισοδήματος, η παραγόμενη προστιθέμενη αξία, οι θέσεις εργασίας και να υπάρχει μέριμνα ώστε να διατηρηθεί η γεωργία σε όλες τις περιοχές·
18. διαπιστώνει ότι ένας μεγάλος αριθμός γεωργών έχουν πολύ χαμηλό εισόδημα, κάτω από το όριο της φτώχειας, και το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον στόχο της Συνθήκης της Ρώμης περί «εξασφάλισης δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό» (άρθρο 39) και την ανάγκη διασφάλισης των γεωργικών εισοδημάτων (τιμές, άμεσες ενισχύσεις)·
19. θεωρεί ότι οι ενισχύσεις της ΚΓΠ πρέπει να χορηγούνται μόνο σε γεωργούς που ασκούν πραγματικά γεωργική δραστηριότητα και να μην στηρίζουν οικονομικά ανενεργές εκμεταλλεύσεις για τις οποίες το γεωργικό εισόδημα είναι αμελητέο για τους ιδιοκτήτες τους·
20. επισημαίνει ότι οι αγρότες πολύ συχνά αναγκάζονται να πωλούν τα προϊόντα τους σε τιμές χαμηλότερες από το κόστος παραγωγής, παγιδευμένοι σε έναν φαύλο κύκλο μείωσης του κόστους — μείωσης των τιμών·
21. υποστηρίζει τα συμπεράσματα της επιχειρησιακής ομάδας της Επιτροπής για τις γεωργικές αγορές τον Νοέμβριο του 2016 και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νομοθετική πρόταση για την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών·
22. επισημαίνει ότι η εξαγωγή ευρωπαϊκών γενετικών πόρων, ιδίως δε των ζωικών φυλών, συμβάλλει στη γενετική διάβρωση σημαντικών αυτοχθόνων φυλών, ιδίως σε τρίτες χώρες, και έρχεται σε αντίθεση με τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 15 του ΟΗΕ για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, και συγκεκριμένα των γενετικών πόρων με αντίκτυπο στην επισιτιστική ασφάλεια·
23. πιστεύει ότι η ρύθμιση των αγορών, όπως κατέδειξε η μελέτη της ΕτΠ για το πρόγραμμα υπευθυνότητας των αγορών στον γαλακτοκομικό τομέα, είναι για πολλούς τομείς περισσότερο αποτελεσματική και λιγότερο δαπανηρή από την εκ των υστέρων ενεργοποίηση μέτρων κρίσης και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί καλύτερα ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ·

(¹) Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Υποστήριξη των νέων Ευρωπαίων γεωργών» (ΕΕ C 207 της 30.6.2017, σ. 57).

24. θεωρεί ότι τα καθεστώτα ασφάλισης του εισοδήματος θα μπορούσαν να ωφελήσουν περισσότερο τις ασφάλειες παρά τους γεωργούς και να κοστίσουν ακριβά στον φορολογούμενο σε περίπτωση κατακόρυφης πτώσης των τιμών χωρίς, ωστόσο, να αντιμετωπίζουν την αστάθεια των τιμών· επιθυμεί να διενεργηθεί μελέτη και αξιολόγηση του συστήματος ασφάλισης που εφαρμόζεται στις ΗΠΑ· θα πρέπει να μελετηθεί η ειδική περίπτωση των εξόχως απόκεντρων περιοχών, στις ιδιαίτερες συνθήκες αγοράς·
25. θεωρεί αναγκαίο να υπάρχει ένα σαφές και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο το οποίο να παρέχει στους γεωργούς και τους κτηνοτρόφους την απαραίτητη ασφάλεια δικαίου προκειμένου να λαμβάνουν επιχειρηματικές αποφάσεις σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα·
26. τονίζει ότι η ΕΕ, ως ο μεγαλύτερος εισαγωγέας και εξαγωγέας τροφίμων σε παγκόσμιο επίπεδο, έχει αυξήσει την εξάρτησή της έναντι τρίτων χωρών και έχει αναπτύξει μια εμπορική πολιτική που έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους της για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
27. σημειώνει δε ότι ένα αυξανόμενο ποσοστό γεωργικών προϊόντων που προηγουμένως παράγονταν στην Ευρώπη εισάγονται από χώρες με χαμηλότερο κόστος εργασίας, κάτι που συνιστά σοβαρό ανταγωνιστικό μειονέκτημα ως προς τις τιμές των προϊόντων που παράγονται στην ΕΕ·
28. σημειώνει επίσης τις θετικές πτυχές για την οικονομία των ευρωπαϊκών εξαγωγών, όταν πρόκειται για γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα υψηλής προστιθέμενης αξίας, που δημιουργούν έσοδα και θέσεις εργασίας στον γεωργικό και στον αγροδιατροφικό τομέα της Ευρώπης·
29. επισημαίνει ότι οι συνεταιρισμοί, οι οργανώσεις παραγωγών και ορισμένες μορφές ενσωμάτωσης των παραγωγών μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στον αγροδιατροφικό τομέα, καθώς επιτρέπουν στους γεωργούς να επικεντρώνονται στην προσφορά, να μειώνουν το κόστος, να παρέχουν σειρά υπηρεσιών και να ενισχύουν τη θέση τους στη διατροφική αλυσίδα·
30. σημειώνει ότι οι εξαγωγές των πλεονασμάτων της ΕΕ (γάλα σε σκόνη, κοτόπουλο, συμπυκνωμένος χυμός ντομάτας κ.λπ.) σε τιμές κάτω του κόστους παραγωγής στην Ευρώπη και σε τιμές κόστους παραγωγής στην Αφρική υποβαθμίζουν τις παραγωγικές ικανότητες των αφρικανικών χωρών και ευνοούν τη μετανάστευση των αγροτικών πληθυσμών, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με τις δεσμεύσεις της ΕΕ για συνυπολογισμό των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που υιοθέτησε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών το 2015 στα πλαίσια της συνοχής της αναπτυξιακής της πολιτικής· επισημαίνει, επίσης, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας τροφίμων από αναπτυσσόμενες χώρες, γεγονός που δημιουργεί θέσεις εργασίας στον αγροδιατροφικό τομέα των χωρών αυτών· εντούτοις σημειώνει ότι οι ευρωπαϊκές εισαγωγές (φρούτα, λαχανικά, αρνιά, κ.λπ.), σε τιμές κάτω του ευρωπαϊκού κόστους παραγωγής υποβαθμίζουν την παραγωγική ικανότητα στην ΕΕ και ενδέχεται να εμπεριέχουν κινδύνους από την άποψη της ασφάλειας τροφίμων·
31. σημειώνει ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων στην Ευρώπη συνδέονται ολοένα και περισσότερο με τη χαμηλότερη τιμή στην παγκόσμια αγορά και ότι οι ευρωπαίοι γεωργοί υπόκεινται συνεπώς σε αυξημένο ανταγωνισμό, δεδομένου ότι πρέπει να πληρούν αυστηρότερα περιβαλλοντικά και υγειονομικά πρότυπα·
32. τονίζει ότι η προστιθέμενη αξία της εργασίας της γεωργικής παραγωγής αποβαίνει σε μεγάλο βαθμό προς όφελος των πρότερων και των μετέπειτα σταδίων της αλυσίδας παραγωγής, καθώς η θέση των γεωργικών παραγωγών είναι συχνά πολύ αδύναμη σε σχέση με τη θέση της γεωργικής βιομηχανίας και της διανομής· η καλύτερη συνεργασία στον κλάδο, μεταξύ του γεωργικού τομέα, της βιομηχανίας γεωργικών τροφίμων και του εμπορικού τομέα πρέπει να οδηγήσει σε καλύτερη κατανομή των κερδών·
33. σημειώνει ότι οι αγροτικές περιοχές υστερούν έναντι των αστικών περιοχών και ότι το χάσμα αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό δεδομένου ότι εξακολουθεί να αυξάνεται, κυρίως λόγω της επιτάχυνσης που παρουσιάζει η ανάπτυξη των μεγάλων πόλεων και των πρωτεύουσών ⁽²⁾·
34. εκφράζει τη λύπη της για την επιταχυνόμενη εξαφάνιση της γεωργικής και άγριας βιοποικιλότητας, θέτοντας σε κίνδυνο την ανθεκτικότητα των γεωργικών μας συστημάτων και των φυσικών μας χώρων·
35. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η διάβρωση και η υποβάθμιση των εδαφών λόγω των μη βιώσιμων γεωργικών πρακτικών θέτουν σε κίνδυνο τη γονιμότητά τους και ότι η αυξανόμενη κατάληψη γεωργικών εδαφών συμβάλλει στην εξαφάνιση των χώρων που απαιτούνται για την επισιτιστική ασφάλεια·
36. διαπιστώνει τη ρύπανση γεωργικής προελεύσεως ορισμένων υδροφόρων οριζόντων και ποταμών, καθώς και την ενίοτε υπερβολική ζήτησή τους για άρδευση·
37. τονίζει ότι η υπερθέρμανση του πλανήτη έχει ήδη σημαντικές επιπτώσεις σε ορισμένα είδη γεωργικής παραγωγής, γεγονός που ενισχύει την ανάγκη να δοθεί μια νέα κατεύθυνση στις μεθόδους παραγωγής·

⁽²⁾ «Επενδύσεις για θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Προώθηση της ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης στις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ: έκτη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 23 Ιουλίου 2014.

38. Υπογραμμίζει την ανάγκη για επενδύσεις στην ψηφιακή καινοτομία που ενδέχεται να έχει θετικά αποτελέσματα όσον αφορά την αειφορία, την ασφάλεια τροφίμων, την αποτελεσματική χρήση των πόρων, τη μείωση των αποβλήτων, τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, κ.λπ. ταυτόχρονα τονίζει τη σημασία της προσεκτικής μελέτης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων των εξελίξεων αυτών στην οικογενειακή γεωργία· εκφράζει δε την ανησυχία της για την πιθανότητα χρησιμοποίησης των μαζικών δεδομένων από ιδιωτικές επιχειρήσεις, με κίνδυνο να τεθούν οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις υπό τεχνική και οικονομική «εποπτεία»·

39. επισημαίνει ότι η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση των πόρων για την ΚΓΠ καθώς και σε απώλεια αγορών από την ΕΕ στο ΗΒ· καλεί το Ηνωμένο Βασίλειο και την ΕΕ να διατηρήσουν στενή εμπορική συνεργασία στον τομέα της γεωργίας και των τροφίμων·

40. υπενθυμίζει ότι το μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ που διατίθενται για τη γεωργία —παρ' ότι περιορίστηκε μόνο στο 0,70 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ το 2014— μπορεί να υποστηρίξει μια πραγματική κοινή ευρωπαϊκή πολιτική στρατηγικής σημασίας για την επισιτιστική ασφάλεια, αλλά όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη και τον δεύτερο πυλώνα, σε πολλούς τομείς οι πόροι δεν είναι επαρκείς και είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι νέοι στόχοι της ΚΓΠ στον μελλοντικό προϋπολογισμό·

41. απορρίπτει την ιδέα της συγχρηματοδότησης του πρώτου πυλώνα της ΚΓΠ διότι θα έθετε υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι η ΚΓΠ είναι η μόνη κοινή πολιτική της ΕΕ και, εκ των πραγμάτων θα επανεθνικοποιούσε την ΚΓΠ με αποτέλεσμα να πληγεί ο γεωργικός τομέας των φτωχότερων κρατών της ΕΕ τα οποία εξαρτώνται περισσότερο από τις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις·

42. σημειώνει ότι το κόστος για τη δημόσια υγεία ορισμένων ειδών διατροφής που ευνοούν την παχυσαρκία, τον διαβήτη κ.λπ., και ορισμένων γεωργικών μεθόδων (υπερβολική χρήση αντιβιοτικών σε ορισμένες φάρμες, κοκτέιλ φυτοφαρμάκων...) είναι πολύ υψηλότερο από τον προϋπολογισμό της ΚΓΠ· ζητεί μεγαλύτερο συντονισμό της γεωργικής πολιτικής με τις πολιτικές τροφίμων·

43. συνιστά να υπάρχει ενημέρωση και ενθάρρυνση της κατανάλωσης τροφίμων που αποτελούν μέρος μιας υγιεινής διατροφής, όπως π.χ. της μεσογειακής, με ειδικά προγράμματα στήριξης του οίνου, των σποροκηπευτικών και της μελισσοκομίας, ενισχύοντας την ποιότητα και την προστιθέμενη αξία της παραγωγής·

44. υπενθυμίζει τις ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών (ΕΑΠ), και λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αδιανόητη η μεταφορά του ευρωπαϊκού γεωργικού προτύπου στις ΕΑΠ, το άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να θεσπίζει ειδικά μέτρα με στόχο την προσαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ΚΓΠ, για την εφαρμογή της στις ΕΑΠ. Στα πλαίσια αυτά, η ΚΓΠ μετά το 2020 πρέπει να διατηρήσει μια διαφοροποιημένη αντιμετώπιση για τις ΕΑΠ, η οποία θα υλοποιείται μέσα από τις αναγκαίες προσαρμογές του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), του προγράμματος ειδικών μέτρων λόγω του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα ορισμένων περιφερειών (POSEI), των κρατικών ενισχύσεων και άλλων μηχανισμών που ενδέχεται να θεσπιστούν·

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

45. προτείνει η μελλοντική ευρωπαϊκή γεωργική πολιτική μετά το 2020 να διαρθρώνεται γύρω από τους ακόλουθους στόχους ευρείας αποδοχής:

- 1) να συνεχίσει να θεωρείται ως βασική πολιτική του ευρωπαϊκού εγχειρήματος·
- 2) επιδίωξη των στόχων που προβλέπονται στη ΣΛΕΕ και τη διάθεση κατάλληλου χρηματοδοτικού κονδυλίου·
- 3) ανάπτυξη μιας βιώσιμης και ευημερούσας γεωργίας ριζωμένης στην πολυμορφία των αγροτικών περιοχών·
- 4) διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας του πληθυσμού που ζει στο έδαφος της ΕΕ σε δίκαιες τιμές·
- 5) παροχή υγιεινών, θρεπτικών, ποικίλων και ποιοτικών τροφίμων, προωθώντας την ανάπτυξη και την εδραίωση τοπικών αλυσίδων δίνοντας παράλληλα ιδιαίτερη προσοχή στους παράγοντες της καταπολέμησης της σπατάλης τροφίμων και στην κοινωνική αλληλεγγύη·
- 6) εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας, ούτως ώστε να μπορέσουν να πραγματοποιηθούν επικερδείς δραστηριότητες στο οικονομικό επίπεδο στις αγροτικές περιοχές·
- 7) σταθεροποίηση των αγορών και ενίσχυση της θέσης των γεωργών στις αγορές·
- 8) εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τους γεωργούς, ιδίως μέσω επαρκώς σταθερού εισοδήματος·
- 9) διασφάλιση της ανανέωσης του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την ενίσχυση του δυναμισμού των αγροτικών περιοχών, παρέχοντας ειδική στήριξη στους νέους γεωργούς, στηρίζοντας ιδιαίτερα τους νέους γεωργούς·
- 10) εξασφάλιση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, της μεταφοράς γνώσεων, της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και της μείωσης των διοικητικών φραγμών·

- 11) μη αποσταθεροποίηση των γεωργικών οικονομιών τρίτων προς την ΕΕ χωρών·
 - 12) προσανατολισμός όλων των μεθόδων γεωργικής παραγωγής σε πρακτικές που να μεριμνούν για την υγεία τόσο των γεωργών όσο και των καταναλωτών, προστατεύοντας παράλληλα τους γεωργικούς γενετικούς πόρους, το περιβάλλον, ιδίως τα ύδατα, να ευνοούν την άγρια και γεωργική βιοποικιλότητα, να τηρούν τους κανόνες προστασίας των ζώων και να μειώνουν την αύξηση θερμοκρασίας του πλανήτη·
 - 13) διατήρηση και διαφύλαξη των γεωργικών εδαφών σε βάθος χρόνου και σε ποσοτικούς όρους, με την αποφασιστική αντιμετώπιση της υπέρμετρης εκμετάλλευσης της γης, αλλά και με τη βελτίωση της ποιότητας, της γονιμότητας και τη βιοποικιλότητας του εδάφους, χάρη στη διάδοση κατάλληλων γεωργικών πρακτικών·
 - 14) αξιοποίηση της προέλευσης των προϊόντων με τη βοήθεια γεωγραφικών ενδείξεων (ΠΟΠ, ΠΓΕ) ή άλλων συστημάτων ποιότητας που προσδίδουν προστιθέμενη αξία στον κλάδο και στην περιοχή, πράγμα το οποίο καθιστά δυνατό να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητα των τοπικών συστημάτων παραγωγής και να προαχθεί περαιτέρω τόσο η αγροτική ταυτότητα όσο και η πολιτιστική και η γαστρονομική κληρονομιά·
 - 15) δικαιότερη κατανομή των δημόσιων πόρων της ΚΓΕΠ (κοινή γεωργική και επισιτιστική πολιτική) μεταξύ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταξύ των κρατών μελών με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια που σχετίζονται με την ικανότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης της ΕΕ (ιδίως με την επιτάχυνση της σύγκλισης των άμεσων ενισχύσεων μεταξύ των κρατών μελών)·
 - 16) εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στο σύστημα ελέγχου στο οποίο υπόκεινται οι γεωργοί·
 - 17) ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα της ΚΓΠ, που αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές και στην ενίσχυση της γενικής ανταγωνιστικότητας·
 - 18) προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης όλων των αγροτικών περιοχών·
 - 19) αντιμετώπιση της πρόκλησης που θέτουν η ερήμωση και η γήρανση του πληθυσμού σε μεγάλα τμήματα της υπαίθρου, που προκαλούνται από την έλλειψη ευκαιριών ζωής και απασχόλησης, ιδίως για τους νέους και τις γυναίκες·
46. επισημαίνει ότι ΚΓΠ είναι πολύπλοκη, γεγονός που καθιστά δύσκολη -ακόμη και παρακινδυνευμένη- για τους μεμονωμένους επιχειρηματίες και τους γεωργούς την υποβολή αίτησης επιδότησης. Η απλούστευση είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδοχή και η ελκυστικότητα της ΚΓΠ. Χρειάζεται απλούστευση και επίσηυση της διαδικασίας, ιδίως όσον αφορά τις εργασίες χαμηλής αξίας, με παράλληλο εξορθολογισμό των διοικητικών διατυπώσεων·
47. ζητά ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ να παραμείνει σε ικανοποιητικώς υψηλά επίπεδα που θα συνάδουν τόσο με τις αρχές που περιλαμβάνονται στις Συνθήκες της ΕΕ και με το καθεστώς της ως μοναδική ολοκληρωμένη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις ανάγκες της ευρωπαϊκής γεωργίας, των αγροτικών περιοχών και των κοινοτήτων τους, όσο και με την ανταπόκριση στις ανάγκες της κοινωνίας·
48. Ο γεωργικός κλάδος μπορεί να υλοποιήσει πολλές από τις επιδιώξεις που αναφέρονται παραπάνω σχετικά με το κλίμα, την ενέργεια, την παραγωγή τροφίμων και τη βιοποικιλότητα. Ωστόσο, για να γίνει αυτό απαιτείται να στηριχθούν οικονομικά οι τεχνικές πρωτοβουλίες και οι καινοτόμες προσεγγίσεις, επιχειρηματικού ή συνεταιριστικού χαρακτήρα, προκειμένου να επιταχυνθεί η μετάβαση·
49. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη, όσον αφορά τις άμεσες ενισχύσεις και τις ενισχύσεις βάσει της έκτασης, συγκέντρωσης των πόρων κυρίως στις μικρές και τις οικογενειακές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ευνοώντας παράλληλα χρηματοδοτικές λύσεις για τις μεγάλες εκμεταλλεύσεις που έχουν πληγεί από την επιβολή ανώτατου ορίου στις ενισχύσεις·
50. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε ακριβή εκτίμηση των αποτελεσμάτων της τρέχουσας ΚΓΠ σε σχέση με την εφαρμογή των στόχων που της έχουν ανατεθεί από τις ευρωπαϊκές Συνθήκες όσον αφορά το γεωργικό εισόδημα και τη σταθεροποίηση των αγορών·
51. συνιστά να καταπολεμηθεί η αστάθεια των γεωργικών τιμών, να δοθούν ευκαιρίες εισοδήματος στους γεωργούς από την αγορά, και να καταστούν δικαιότερες οι αλυσίδες τροφίμων ⁽³⁾·
52. ζητεί να συνεχιστεί το καθεστώς που παρέχεται στη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, βάσει του άρθρου 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω του καθεστώτος POSEI, όπως αναγνωρίζει η ίδια η Επιτροπή στην έκθεσή της COM (2016) 797 τελικό προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της 15ης Δεκεμβρίου 2016·

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ρύθμιση της αστάθειας των γεωργικών τιμών» (ΕΕ C 185 της 9.6.2017, σ. 36).

53. ζητεί να ενισχυθεί η υποστήριξη της αμπελοκαλλιέργειας, της ελαιοκαλλιέργειας και της κτηνοτροφίας σε εδάφη με μεγάλη κλίση ή σε ορεινές περιοχές και σε μειονεκτικές περιοχές με χαμηλές αποδόσεις και σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, καθώς και η στήριξη σε μορφές γεωργικής διαχείρισης που συντείνουν στη βελτίωση της βιοποικιλότητας των ορεινών λιβαδιών και βοσκοτόπων·

54. ζητεί από την ΕΕ, ως ο μεγαλύτερος εισαγωγέας και εξαγωγέας τροφίμων παγκοσμίως, να τροποποιήσει τους κανόνες του διεθνούς εμπορίου γεωργικών προϊόντων (ΠΟΕ, 1994), με στόχο την επίτευξη εμπορικών σχέσεων που να χαρακτηρίζονται από περισσότερη δικαιοσύνη και αλληλεγγύη· επισημαίνει ότι οι διακυμάνσεις τιμών αποτελούν πρόκληση για την ευρωπαϊκή γεωργία και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων που δημιουργεί η αυξημένη έκθεση στην παγκόσμια αγορά·

55. είναι της γνώμης ότι μια προσέγγιση του γεωργικού εισοδήματος που θα βασίζεται περισσότερο στην αγορά και λιγότερο στις επιδοτήσεις θα ενισχύσει την οικονομική αναγνώριση του επαγγέλματος του γεωργού και συνεπώς την ελκυστικότητά του· προς τούτο, συνιστά στην ΕΕ να ρυθμίσει τις γεωργικές της αγορές με μέλημα την πρόληψη ελλείψεων ή πλεονάζουσας παραγωγής και τη σταθεροποίηση των τιμών σε ικανοποιητικά επίπεδα·

56. προτείνει τη δημιουργία ετήσιας προληπτικής αποταμίευσης που να μεταφέρεται κάθε χρόνο, εάν δεν χρησιμοποιηθεί στο σύνολό της ⁽⁴⁾·

57. ζητεί από την ΕΕ να εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού στις εμπορικές συμφωνίες και στις διμερείς εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες· σε αυτό το πλαίσιο, συνδέει την υποχρέωση της μη εξαγωγής γεωργικών προϊόντων και τροφίμων σε τιμές κάτω του μέσου κόστους παραγωγής της ΕΕ χάρη στις κρατικές ενισχύσεις με το δικαίωμα προστασίας της ευρωπαϊκής παραγωγής από εισαγωγές σε πολύ χαμηλές τιμές που καταστρέφουν την παραγωγική της ικανότητα ή που δεν ανταποκρίνονται στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές·

58. τονίζει τη σημασία που έχουν οι βραχείες τοπικές και περιφερειακές αλυσίδες, τόσο για τη μεγιστοποίηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητάς τους λόγω του περιορισμού της ρύπανσης που οφείλεται στα μέσα μεταφοράς όσο και για την εκ μέρους τους προώθηση μιας γεωργίας που δίδει έμφαση στην ιδιαίτερη ποιότητα και την παράδοση, καθώς και στην οικονομική και την πολιτιστική κληρονομιά·

59. καλεί την ΕΕ να αναθεωρήσει τις γεωργικές πτυχές στις διμερείς συμφωνίες «ελεύθερων συναλλαγών» ή «οικονομικής εταιρικής σχέσης» με τρίτες χώρες με στόχο συμφωνίες βασισμένες στη συνεργασία, που να διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα και να δίνουν προτεραιότητα στις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις με ένταση απασχόλησης που έχουν πρωταρχικό στόχο τις τοπικές και περιφερειακές αγορές και τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού· καλεί την ΕΕ να λάβει δεόντως υπόψη τα συμφέροντα του γεωργικού της τομέα στις εμπορικές συμφωνίες προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι για την ευρωπαϊκή παραγωγή με την κατάρτιση ενός στρατηγικής σημασίας καταλόγου προϊόντων που μπορεί να είναι ευάλωτα σε υπερβολική πίεση· ζητεί δε τα προϊόντα αυτά που μπορεί να είναι ευάλωτα στην απελευθέρωση του εμπορίου να τύχουν ειδικής και διαφοροποιημένης μεταχείρισης στις εμπορικές συμφωνίες·

60. προτείνει την αναθεώρηση της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού της ΕΕ που επιτρέπει σε όλους τους φορείς ενός κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών και των δημόσιων αρχών, να αποφασίζουν σχετικά με μια δίκαιη κατανομή της προστιθέμενης αξίας και των περιθωρίων σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας και που να επιτρέπει στους γεωργούς να αποκτήσουν μια πιο ισότιμη θέση στην αλυσίδα παραγωγής τροφίμων και να ενισχύουν τη θέση τους στην αγορά·

61. ζητεί την αναθεώρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων στον τομέα της συλλογικής εστίασης, που να περιλαμβάνει ρήτρα εντοπιότητας του εφοδιασμού με τρόφιμα και καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να εντείνουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, με σκοπό την προώθηση της τοπικής διατροφής και της τοπικής αγοράς για μια βιολογική γεωργική παραγωγή και μια μεταποίηση μικρής κλίμακας που να παρέχει αγροτικές θέσεις εργασίας·

62. ζητεί η διεξαγωγή έρευνας χρηματοδοτούμενης από τους προϋπολογισμούς της ΕΕ και της ΕΤΕπ στον τομέα της γεωργίας και στις αγροτικές περιοχές να αφορά κυρίως:

- 1) τη βιώσιμη απόδοση των διαδικασιών παραγωγής και των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·
- 2) τις ποιοτικές μεθόδους παραγωγής και φιλικές προς το περιβάλλον, την αγροοικολογία·
- 3) την αποκατάσταση της γονιμότητας υποβαθμισμένων γεωργικών εδαφών και της βιοποικιλότητας·
- 4) την κοινωνική καινοτομία των αγροτικών περιοχών: τοπικές δημόσιες υπηρεσίες για τους τρόπους γεωργικής παραγωγής, μεταποίησης μικρής κλίμακας και τοπικής διανομής των γεωργικών προϊόντων·
- 5) την τεχνική καινοτομία που να ενισχύει την αυτονομία και την ανθεκτικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ (ΕΕ C 185 της 9.6.2017, σ. 36).

- 6) την αιεφόρο διαχείριση δασών·
 - 7) τις γεωργικές μεθόδους καταπολέμησης της υπερθέρμανσης του πλανήτη·
 - 8) την καλή μεταχείριση των ζώων και βιώσιμες λύσεις για τις φυτικές και ζωικές ασθένειες·
 - 9) τις τεχνολογικές εφαρμογές που θα χρησιμοποιούνται στη διενέργεια επιτοπίων ελέγχων, προκειμένου να απλοποιηθούν και να γίνουν πιο αποτελεσματικές οι μεθοδολογίες·
63. προτείνει τη μετάβαση από το σύστημα των άμεσων πληρωμών ανά εκτάριο σε ένα σύστημα άμεσων πληρωμών ανά εκτάριο με μέγιστα μεταβλητά όρια ανά γεωργική εκμετάλλευση, που νοείται ως ενεργός γεωργός, προκειμένου:
- 1) να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί η γεωργία σε μειονεκτικές περιοχές, από γεωργικής και κλιματικής πλευράς, και ιδίως σε ορεινές περιοχές που έχουν υψηλότερο κόστος παραγωγής, ή στις περιφέρειες με ειδικούς περιορισμούς, όπως είναι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές·
 - 2) να υποστηριχθούν οι μικρές γεωργικές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις που έχουν συχνά πολύ μικρό όγκο παραγωγής για την επίτευξη επαρκούς γεωργικού εισοδήματος, αλλά είναι σημαντικές για την αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών τονίζοντας ότι η μεγαλύτερη στήριξη των πρώτων εκταρίων είναι υψίστης σημασίας για τις μικρές εκμεταλλεύσεις, ιδίως στον τομέα της ορεινής γεωργίας·
 - 3) να υποστηριχθεί η εγκατάσταση νέων γεωργών·
 - 4) να υποστηριχθεί σε όλες τις περιοχές, η προοδευτική μετάβαση σε μεθόδους παραγωγής πιο ανθεκτικές, πιο ανεξάρτητες, πιο χαμηλών εισροών φυτοφαρμάκων, χωρίς χημικά, που προστατεύουν την υγεία, μετριάζουν την υπερθέρμανση του πλανήτη, προωθούν τη βιοποικιλότητα, βελτιώνουν την ποιότητα των υδάτων και σέβονται την καλή διαβίωση των ζώων·
 - 5) να ενισχυθεί η ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας·
 - 6) να ενισχυθεί η γεωργία στις περιοχές με υψηλή περιβαλλοντική αξία·
 - 7) να στηριχθεί η χρήση αυτοχθόνων φυλών και ποικιλιών για την υποστήριξη υψηλής προστιθέμενης αξίας παραδοσιακών και ειδικών τροφίμων·
 - 8) να υποστηριχθεί η ανάπτυξη ποιοτικών τοπικών κλάδων υψηλής προστιθέμενης αξίας·
64. προτείνει, στο πλαίσιο της οικολογικής μετάβασης, τη σταδιακή ενίσχυση πρακτικών εωφελών για το κλίμα και το περιβάλλον με:
- 1) την εναλλαγή των καλλιεργειών, συμπεριλαμβανομένων των ψυχανθών, προκειμένου η ευρωπαϊκή κτηνοτροφία να καταστεί λιγότερο εξαρτημένη από τις εισαγωγές φυτικών πρωτεϊνών και να μειωθούν οι εισροές αζωτούχων λιπασμάτων, που έχουν υψηλή κατανάλωση ενέργειας και μεγάλη παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου·
 - 2) τη διατήρηση της απαγόρευσης άρωσης των μόνιμων βοσκότοπων, προκειμένου να προωθηθεί η παγίδευση άνθρακα στο έδαφος και η βιοποικιλότητα·
 - 3) τη διατήρηση περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος, χωρίς καλλιέργεια ή χρήση προϊόντων φυτοπροστασίας, προκειμένου να αναχαιτιστεί η απώλεια της βιοποικιλότητας, επιτρέποντας ωστόσο την περιορισμένη εκτατική βόσκηση η οποία συμβάλλει στον εμπλουτισμό του εδάφους και ευνοεί τους κτηνοτρόφους·
 - 4) τη διάθεση ειδικών μέσων που να επιτρέπουν την πρόληψη των κινδύνων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή·
 - 5) τη θέσπιση αντισταθμιστικών ενισχύσεων ευπρόσθιτων και ενθαρρυντικών συμπληρωματικών αναλήψεων υποχρεώσεων σε περιοχές του Natura 2000, στην περίπτωση πρόσθετων αναλήψεων υποχρεώσεων συναφών με τη βιοποικιλότητα, σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας, καθώς και στις περιοχές-ενδιατήματα μεγάλων προστατευόμενων αρπακτικών·
 - 6) άλλα μέτρα οικολογικού προσανατολισμού σε περιφερειακό επίπεδο·
65. συνιστά, προκειμένου να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των μισθωτών του γεωργικού τομέα, τη μείωση των μελλοντικών άμεσων πληρωμών για κάθε γεωργική εκμετάλλευση που δεν τηρεί τα κοινωνικά πρότυπα που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος·
66. ζητεί την ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα της ΚΓΠ, καθώς και αύξηση των κονδυλίων για την αγροτική ανάπτυξη· ζητεί επίσης περισσότερη επικουρικότητα προκειμένου τα κράτη μέλη να πραγματοποιούν μεταφορές πιστώσεων από τον πρώτο στον δεύτερο πυλώνα·

67. εφιστά την προσοχή στη σημαντική συμβολή στην επίτευξη των στόχων της ΚΓΠ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο της προσέγγισης «τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων» (ΤΑΠΤΚ) και του προγράμματος LEADER. Συνεπώς, συνιστά να διατεθεί, στο πλαίσιο εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων για την εφαρμογή της ΚΓΠ μέχρι και το 20 % των πόρων που προβλέπονται για την εφαρμογή του δεύτερου πυλώνα·

68. επαναλαμβάνει ότι τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες πρέπει να έχουν μεγαλύτερη εξουσία όσον αφορά τη ρύθμιση των γεωργικών εκτάσεων και να θέτουν περιορισμούς προς τούτο, ιδίως για να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα αρπαγής και συγκέντρωσης γης, τα οποία περιορίζουν τις επιλογές των νέων γεωργών όσον αφορά τη σύσταση γεωργικής επιχείρησης⁽⁵⁾·

69. ζητεί τη διάθεση στις αγροτικές περιοχές ενός ποσοστού ικανών κονδυλίων ενισχύοντας το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) για την ανάπτυξη, ώστε να εξασφαλιστεί η αρμονική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, συμπεριλαμβανομένης της παροχής τοπικών υποδομών, της υποστήριξης των ΜΜΕ, της ανάπλασης χωριών και της ευρύτερης οικονομικής διαφοροποίησης·

70. συνιστά στην ΕΕ να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, όπου ο αγροτικός τομέας έχει καθοριστική σημασία για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και πλούτου, καθώς επίσης και για την τόνωση της ανάπτυξης της βιομηχανίας γεωργικών τροφίμων, της έρευνας και καινοτομίας, της διαφύλαξης μιας ποιοτικής διευθέτησης των εδαφών, αλλά και για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής·

71. προτείνει τα κεφάλαια του δεύτερου πυλώνα να προσανατολίζονται κατά προτεραιότητα:

- 1) στην προσέγγιση των γεωργών και των καταναλωτών μέσω των αλυσίδων εφοδιασμού·
 - 2) στην υποστήριξη των γεωργών οι μέθοδοι των οποίων ξεπερνούν τα περιβαλλοντικά πρότυπα, με στόχο μια γεωργία υψηλής οικολογικής αξίας·
 - 3) στη στήριξη για την ανάπτυξη πρακτικών καλλιέργειας ευνοϊκών για το περιβάλλον, με παράλληλη διατήρηση των οικοσυστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας και με την ενθάρρυνση της δάσωσης εκτάσεων ως καταβοθρών CO₂·
 - 4) στη στήριξη για την προώθηση της καινοτομίας και της αναζήτησης πιο βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και μεταποίησης·
 - 5) στην προσαρμογή των γεωργών στις αγορές (π.χ. συμβουλευτικές και ενημερωτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικών εκμεταλλεύσεων, δράσεις κατάρτισης κ.λπ.)·
 - 6) στη στήριξη του βιώσιμου εκσυγχρονισμού των κλάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων που οργανώνονται σε συνανάπτυξη με τις αλυσίδες παραγωγής, κατά τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον, την υγεία των καταναλωτών και τη δίκαιη κατανομή της προστιθέμενης αξίας·
 - 7) στις πρωτοβουλίες για την προώθηση της σύστασης συνεταιρισμών ή ενώσεων παραγωγών από τους γεωργούς·
 - 8) στην παροχή συμβουλών στον τομέα της διαχείρισης των κινδύνων για την αντιμετώπιση των απρόβλεπτων κινδύνων για το κλίμα και την υγεία·
 - 9) στις βιώσιμες επενδύσεις για την προσαρμογή της προσφοράς των οικογενειακών γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην καταναλωτική ζήτηση·
 - 10) στην υποστήριξη της ανάπτυξης του κλάδου με επίσημη πιστοποίηση ποιότητας·
 - 11) στη μικρής κλίμακας μεταποίηση τοπικών γεωργικών προϊόντων·
 - 12) στη συλλογική εστίαση που προμηθεύεται τοπικά και βιολογικά προϊόντα·
72. προτείνει τη μετάβαση από μια λογική «θυρίδας εξυπηρέτησης» σε μια λογική «σύμβασης» μεταξύ συγκεκριμένων ειδών επιχειρήσεων, κλάδων και περιοχών. Με αφετηρία έναν μικρό αριθμό στόχων (ποιότητα, παραγωγικότητα, βιωσιμότητα), προτείνει τη στήριξη προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας που εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο και είναι σε θέση να δημιουργήσουν θετικό αντίκτυπο στην απασχόληση·

Συνέργειες των ταμείων της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη

73. προτείνει να αυξηθεί η χρηματοδοτική ενίσχυση της ΕΕ στην αγροτική ανάπτυξη η οποία έχει μειωθεί αισθητά σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, διατηρώντας επαρκείς πόρους διαθέσιμους για τον πρώτο πυλώνα·

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Υποστήριξη των νέων Ευρωπαίων γεωργών» (ΕΕ C 207 της 30.6.2017, σ. 57).

74. προτείνει μια σημαντική και σταθερή στήριξη των βιώσιμων επενδύσεων για τη διατήρηση των οικογενειακών εκμεταλλεύσεων, ιδίως στον τομέα της παραγωγής, της διανομής και της διαφοροποίησης·

75. συνιστά την υιοθέτηση μιας αγροτικής στρατηγικής προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλες οι πολιτικές της ΕΕ συμβάλλουν περισσότερο στην καινοτομία και στη συνεργασία για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών σύμφωνα με τους στόχους της εδαφικής συνοχής⁽⁶⁾·

76. προτείνει την απλοποίηση της ενοποίησης των πόρων των διαφόρων ταμείων που χρηματοδοτούν την αγροτική ανάπτυξη εκτός γεωργίας για την υποστήριξη:

- 1) των τοπικών πρωτοβουλιών ανάπτυξης της αγροτικής απασχόλησης·
- 2) της επαγγελματικής κατάρτισης στα επαγγέλματα των αγροτικών περιοχών·
- 3) της τεχνολογικής και κοινωνικής καινοτομίας με στόχο μια οικονομία, μετά τη χρήση του άνθρακα, ψηφιακή, κυκλική και φιλική προς τον χρήστη·
- 4) της οικονομικής, οικολογικής, και ψυχαγωγικής αξιοποίησης των δασικών περιοχών·
- 5) της προώθησης της σύμπραξης και των συμμαχιών μεταξύ του κλάδου της γεωργίας και των διαχειριστών των προστατευόμενων περιοχών·
- 6) της εξάλειψης του χάσματος στις αγροτικές περιοχές όσον αφορά την ψηφιακή σύνδεση·
- 7) της συνέχισης και της ανάπτυξης των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών·
- 8) της διατήρησης και της ανάπτυξης των ελκυστικών τοπίων και χωριών·
- 9) του αγροτικού τουρισμού·
- 10) της ανάπτυξης τοπικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας·
- 11) των τοπικών δημοσίων επενδύσεων μικρής κλίμακας που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των αγροτικών κοινοτήτων και στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, τουλάχιστον σε περιοχές με σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με τον μέσο όρο των κρατών μελών·

77. Επιπλέον, επιθυμεί να υποστηρίξει την ευρύτερη χρήση του δυναμικού των γεωργικών και δασικών περιοχών -κυρίως των περιαστικών- ιδιαίτερα όσον αφορά τις οικονομικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές, ενεργειακές και ψυχαγωγικές επιδιώξεις, όπως η τοπική παραγωγή τροφίμων και ενέργειας και ο αγροτικός τουρισμός. Γι αυτό, είναι αναγκαίο να μην επικεντρωθεί η ΚΓΠ όχι μόνο στους γεωργούς. Οι πρωτοβουλίες LEADER είναι και πρέπει να παραμείνουν ευκαιρία συνεργασίας και καινοτομίας για τους φορείς των αγροτικών και των περιαστικών περιοχών·

78. ζητεί την προσεκτική αξιολόγηση των διαρθρωτικών ταμείων ώστε να στηριχτεί η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και να προωθηθούν ολοκληρωμένες στρατηγικές για την ενίσχυση των περιοχών αυτών χάρη στη βελτίωση της συνδεσιμότητας —τόσο των μεταφορικών συνδέσεων όσο και της ευρυζωνικής ψηφιακής σύνδεσης—, σε ισορροπία με την προστασία του περιβάλλοντος, μέσω της εφαρμογής του «αγροτικού ελέγχου», σύμφωνα με τη δήλωση του Κορκ του 2.0⁽⁷⁾·

79. τονίζει ότι μια ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη πρέπει να προβλέπει κατάλληλη στήριξη των αγροτικών και περιαστικών περιοχών της ενδοχώρας, καθώς των μειονεκτικών περιοχών (π.χ. ορεινές, παραμεθόριες ή άλλες περιοχές με φυσικές ή δημογραφικές προκλήσεις), έτσι ώστε να εξασφαλίζονται οι απαραίτητες επενδύσεις για την ανάπτυξη, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα·

80. ζητεί τη βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, με πλήρη συμμετοχή των μικρότερων πόλεων και των αγροτικών κοινοτήτων, ώστε οι πολιτικές της ΕΕ να αποθαρρύνουν την ανταγωνιστική σχέση μεταξύ της αστικής, της παράκτιας και της αγροτικής διάστασης·

81. χαιρετίζει τόσο την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπέρ των «έξυπνων χωριών» όσο και τη συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην επιτυχία της διαδικασίας, και προτείνει να διευρυνθεί η έννοια σε «έξυπνες αγροτικές περιοχές». Επίσης, ζητεί να της επιτραπεί να έχει όσον το δυνατόν μεγαλύτερα περιθώρια παρέμβασης στις διαβουλεύσεις που αφορούν την ανάληψη τοπικής και περιφερειακής δράσης σχετικής με την εν λόγω πρωτοβουλία·

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Καινοτομία και εκσυγχρονισμός της αγροτικής οικονομίας» (ΕΕ C 120 της 5.4.2016, σ. 10).

⁽⁷⁾ Δήλωση του Κορκ 2.0 «Βελτίωση της διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σεπτέμβριος 2016.

82. τονίζει την ανάγκη να συνεχιστεί η διαδικασία εναρμόνισης των κανόνων των διαρθρωτικών ταμείων μέσω του κοινού στρατηγικού πλαισίου, ώστε να διευκολυνθεί ο προγραμματισμός και η διαχείριση της αγροτικής ανάπτυξης και να προωθηθούν ολοκληρωμένες και τοποκεντρικές προσεγγίσεις ⁽⁸⁾.
83. προτείνει να αναπτυχθεί μια προσέγγιση «επικεφαλής ταμείου» προκειμένου να τυποποιηθεί η διαχείριση των έργων που θα χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός ταμεία.
84. προτείνει να ξεκινήσει συζήτηση σχετικά με τη σύγκλιση των διαφόρων ταμείων μη γεωργικής περιφερειακής ανάπτυξης.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽⁸⁾ ΕΕ C 120 της 5.4.2016, σ. 10.